

Vanlig syn: Blant arbeidsinnvandrene er polakkene og litauerne fortsatt i flertall på norske gårder. Her fra Myhrene gård.

FOTO: GØRIL FRØMYR BØRGEN

* ARBEIDSINNVANDRING

Få søreuropeere på norske jorder

Til tross for eurokrise uteblir flommen av søreuropeere. I landbruket er det fortsatt østeuropeerne som dominerer:

«Nå kommer euroflyktningene», kan Norges største aviser melde. Men det er fortsatt mest østeuropeere som jobber i Norge, viser tall fra NAV.

– Vi har merket en svak oppgang i arbeidsmigranter fra Sør-Europa. Men størstedelen kommer fra land som Polen og Litauen, sier Marianne Pedersen i NAV.

Skatteetaten har skrevet ut drøyt 263.000 skattekort til EØS-borgere for i år. Der svensker og polakker hver for seg utgjør omtrent 67.000 av dem, utgjør grekerne bare 760 stykker. I fjor skrev de ut 595 til grekere før juni, så det har skjedd en liten økning. Det har også kommet noen hundre flere spanjoler enn i fjor.

– Det har tradisjonelt kommet få fra Sør-Europa, så prosentvis er økningen stor. Det er likevel bare snakk om noen tusen mennesker, sier Pedersen.

Færre arbeidsinnvandrere

Gjennom jobbsøkerportalen Eures finner europeiske arbeidere fram til ledige jobber i Norge. Alle

søknader som legges inn i NAV-systemet blir automatisk lagt ut der. Det kan føre til en flom av søknader. Maria Robertz i Skotselv fikk 100 søknader på fire dager til en stilling som hestepasser. En bonde i Østerdalen fikk i løpet av kort tid over 300.

– Jeg har fått inn omtrent 350 søknader. Men jeg spesifiserte at jeg trengte noen med snekkerkunnskaper, derfor fikk jeg inn litt færre enn de som bare ønsker gårdshjelp, sier han.

Norsk senter for landbruksforskning har i flere år kartlagt hvor mange utenlandske arbeidere

som jobber i landbruket og hvor de kommer fra.

I 1990 jobbet rundt 3300 utenlandske sesongarbeidere på norske gårder. Fram til 2007 var det en økning i arbeidsinnvandringen til landbruket, men siden den gang har den gått ned. I 2007 var 27.000 utlendinger i jobb på norske gårder. Siden den gang har tallet ligget rundt 20.000.

Få søreuropeere

Lokalkontorene rundt omkring bekrefter at få søreuropeere jobber på norske gårder.

– Vi får flest henvendelser fra Polen og Litauen. En del av dem er også interessert i landbruk, sier Cathrine Holter i NAV Telemark som tror at mange skaffer seg arbeidskraft gjennom andre kanaler enn NAV.

– Den vanligste rekrutteringsmetoden er at folk ber de samme arbeiderne komme tilbake år etter år, sier Petter Nilsen i NHO Mat og Landbruk.

Det er landene i Øst-Europa som har flest folk med landbruk som bakgrunn og yrkesønske i Norge, ifølge NAV sine tall.

Formidling til landbruket

Norske Landbrukstenester (NLT) er et nasjonalt samvirke-

Fakta

Arbeidsinnvandring til Norge

* Gjennom EØS- og Schengen-avtalen kan europeere fritt dra til Norge for å søke arbeid.

* Per 1. juni er det skrevet ut 262.800 skattekort til borgere fra EU/EØS.

* Det er utskrift av skattekort til statsborgere fra Polen, Litauen, Sverige, Latvia, Romania og Island som øker mest i antall.

Kilde: Skatteetaten

firma som spesialiserer seg på arbeidsformidling til landbruket. Styreleder Harald Lie i Vestfold Landbrukstjenester sier omtrent halvparten av deres ansatte som leies ut til gårdbrukerne i området er utlendinger. Også der har pågangen fra Sør-Europa vært beskjeden.

– Den har økt, men ikke mye. Vi har fremdeles veldig mange fra Øst-Europa, sier han og legger til at en av styremedlemmene er gift med en polakk og derfor har god kontakt med landbruksmiljøet i Polen.

JENNY DAHL BAKKEN
jenny.bakken@nationen.no

Kan berike distriktene

Tysnesordfører Kjetil Hustad vil strekke seg langt for å gi euroflyktninger jobb og bolig i bygda. For fraflytningstruede kommuner kan innvandringen fra Europa snu flyttestrømmen.

Robin Hood-huset i Bergen har lenge vært et møtested for sosialt og økonomisk vanskeligstilte. Siden mars i fjor har en jevn strøm av arbeidsinnvandrere fra sør funnet veien dit. Dem ønsker Tysnesordfører Kjetil Hustad å nå ut til.

– Vi trengte innbyggere og arbeidskraft, de trengte et sted å bo. Det er en vinn-vinn-situasjon, sier han.

Bolig og norskkurs

Huset og kommunen har sammen utviklet en CV-database for euroflyktningene. Der legger de inn utdanning og erfaring. Databasen er søkbar for kommunens næringsråd og arbeidsgivere i kommunen.

Tysnes har også langt på vei tatt på seg å gi norskkurs til arbeidsinnvandrere, og å hjelpe dem med å skaffe seg bolig. Daglig leder Marcos Amano i Robin Hood-huset gir Tysnes honnør for initiativet.

– I tillegg til å komme seg inn på arbeidsmarkedet er det språkproblemer og det å skaffe seg bolig som er de største utfordringene for arbeidsinnvandrere. At kommunen er villig til å hjelpe dem med det, er avgjørende for dem, sier han.

Hardangersuksess

Prosjektet «Flytt til Hardanger» startet i 2007 og hadde som mål å stoppe fraflyttingen fra Hardangerkommunene. Med fokus på norskkurs, bolig, jobbformidling og info om hva Hardanger har å tilby gjennomaktiv markedsføring har kampanjen båret frukter: I 2009 var flyttestrømmen for første gang snudd, og Hardanger hadde en større innflytting enn utflytting. Veksten har fortsatt.

– Vi har jobbet med for eksempel Placement utvikling, som er et firma som formidler innflyttere fra Tyskland, Belgia og Nederland. Det har vært veldig vellykka, sier prosjektleder Anette T. Hjeltnes.

De har også jobbet med å få fraflyttede hardinger tilbake til bygda.

Sammen med næringslivet og NAV har de satset på arbeidsformidling. På prosjektets nettsider ligger alle ledige stillinger og ledige boliger ute.

– Det er veldig mange som bruker nettportalen vår, og selv om vi har flest østeuropeere har vi merket en liten økning av henvendelser fra Sør-Europa, sier Hjeltnes.

BERIKELSE

«Vi trenger innbyggere og arbeidskraft, de trenger et sted å bo. Det er en vinn-vinn-situasjon.»

KJETIL HUSTAD
ORDFØRER I TYSNES